

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/40/2019
Identifikačné číslo spisu:	1712204935
Dátum vydania rozhodnutia:	26.02.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Ladislav Górász
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:1712204935.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ W. X. a 2/ P. X., bývajúcich v D., v dovolacom konaní zastúpených JUDr. Emíliou Korčekovou, advokátkou so sídlom v Pezinku, L. Novomeského č. 25, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Župné námestie č. 13, o náhradu nemajetkovej ujmy, ktorý spor bol vedený na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 10C/56/2012, o dovolaní žalobcov 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 22. júna 2017 sp. zn. 9Co/120/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Pezinok (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 27. novembra 2015 č. k. 10C/56/2012-214 zastavil konanie v časti týkajúcej sa splnenia povinnosti žalovanou zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ úrok z omeškania, každému vo výške 9,5 % ročne z istiny 7.350 eur od 9. januára 2012 do zaplatenia. Žalobu vo zvyšku zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcom 1/ a 2/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanej ich náhradu vo výške 19,64 eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo veci samej tak rozhodol majúc za to, že vzhľadom na okolnosti prípadu nie sú tu dôvody na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej ako „odvolací súd“) rozsudkom z 22. júna 2017 sp. zn. 9Co/120/2016 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní žalobcov 1/ a 2/ napadnutých častiach (v zamietajúcom výroku a výroku o trovách konania) a vyslovil, že žalovaná má právo na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %. Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a na zdôraznenie jeho správnosti, reagujú aj dôvody odvolania, uviedol aj ďalšie dôvody.

3. Rozhodnutie dovolacieho súdu napadli žalobcovia 1/ a 2/ dovolaním. Prípustnosť a dôvodnosť dovolania vyvodzovali z ustanovenia § 420 písm. f/ zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok

(ďalej len „CSP“). Namietali, že rozhodnutie odvolacieho súdu je svojvoľné, nepresvedčivé a arbitrárne. Uvádzajú, že ich námietka v prílohe č. 1 odvolania týkajúca sa porušenia práva na nestranný súd bola dôvodná a odvolací súd sa s ňou riadne nevysporiadal. V tejto súvislosti v dovolaní poukázali na to, že súd prvej inštancie pri postúpení veci inému súdu z dôvodu miestnej príslušnosti nesplnil svoju poučovaciu povinnosť podľa § 105 ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“), v dôsledku čoho vo veci konal a rozhodol nezákonný súd. V ďalšom namietali, že odvolací súd rozhodoval podľa ustanovení Civilného sporového poriadku, i keď odvolanie bolo podané za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku. Tiež tvrdili, že súdy nevykonali nimi navrhnuté dôkazy, nedostatočne zistili skutkový stav veci, čo malo za následok nesprávne rozhodnutie. Odvolaciemu súdu tiež vytykali, že «podmienky na verejné vyhlásenie rozsudku krajským súdom dňa 22.6.2017 neboli splnené», pretože ich neupovedomil elektronickými prostriedkami o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku, «hoci z obsahu spisu vedel a musel viesť (v prípade riadneho a nie povrchného prieskumu), že medzi okresným súdom a dovolateľmi prebiehala elektronická korešpondencia». V ďalšom žalobcovia nesúhlasili s právnym posúdením veci odvolacím súdom.

4. Žalovaná sa k podanému dovolaniu nevyjadřila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie žalobcov 1/ a 2/ je treba odmietnuť.

6. Žalobcovia 1/ a 2/ vyvodzujú prípustnosť nimi podaného dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

8. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. K obdobnému právnemu názoru dospel najvyšší súd vo viacerých rozhodnutiach (napr. sp. zn. 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017).

9. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

10. Právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (III. ÚS 107/07). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba

na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Treba zdôrazniť, že len výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje žiadne dôvody alebo neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť a súčasne aj dôvodnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

11. Najvyšší súd po preskúmaní veci nezistil, že by v danej veci išlo o takýto extrémny prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva žalobcov na spravodlivý proces. Rozsudok súdu prvej inštancie podrobne uvádza, prečo súd žalobe nevyhovel. Rozsudok odvolacieho súdu uvádza, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania žalobcov, zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie a za týmto účelom aj doplnenie ďalších dôvodov, najmä vysporiadanie sa s podstatnými odvolacími námietkami. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia v takomto prípade postačí, ak odvolací súd v rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie a musí byť preto posudzované v kontexte s dôvodmi uvedenými v napadnutom rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorým, ako už bolo uvedené, vytvára organickú jednotu. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj rozsudku súdu prvej inštancie nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Žalobcovia preto nedôvodne argumentovali, že rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie je nedostatočne odôvodnený a nepresvedčivý; pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcov. Odvolací súd náležite vysvetlil aj to, prečo námietku „nestranného súdu“ nebolo možné vyhodnotiť ako námietku zaujatosti, resp. prečo námietka zaujatosti nespĺňala náležitosti podľa § 15a ods. 3 O.s.p.

12. Dovolací súd v tejto súvislosti tiež pripomína, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). Žalobcovia spôsob právneho posúdenia veci odvolacím súdom ako samostatný dôvod prípustnosti a dôvodnosti dovolania výslovne nenamietajú. V takomto prípade by totiž museli súčasne v dovolaní (okrem výslovného označenia, že ich dovolanie je prípustné aj podľa § 421 CSP) vymedziť i právnu otázku relevantnú v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/, b/ alebo c/ CSP, a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom, ktorý by umožnil posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. V dovolaní ale žalobcovia tak nerobia. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný. K tejto poznámke považuje dovolací súd za potrebné ešte dodať, že prípustnosť dovolania sa v novej právnej úprave v porovnaní s úpravou účinnou do 30. júna 2016 zásadným spôsobom zmenila. Právna úprava účinná od 1. júla 2016 nanovo a v porovnaní s predchádzajúcou úpravou odlišne (prísnejšie) formuluje náležitosti dovolania. Dovolacie konanie má od účinnosti Civilného sporového poriadku povahu typického „advokátskeho procesu“. Dovolateľ nielenže musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, ale aj samotné dovolanie, a aj iné podania v dovolacom konaní, musia byť spísané advokátom. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Dovolací proces je v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou podstatne rigoróznejší a odborne náročnejší. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je totižto kardinálne správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu.

13. Žalobcovia v dovolaní tiež tvrdia, že k procesnej vade uvedenej v § 420 písm. f/ CSP došlo aj nevykonaním nimi navrhnutého dôkazu. K tejto námietke dovolací súd uvádza, že rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa ustálila na názore, že nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu bez

ďalšieho nezakladá procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP (porovnaj tiež rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti.

14. Pokiaľ žalobcovia namietajú, že Okresný súd Bratislava I, na ktorom podali žalobu, si riadne a včas nesplnil svoju poučovaciu povinnosť voči nim, hoci neboli zastúpení advokátom, «najmä tým, že ich „in concreto“ porušením ust. § 5 O.s.p. nepoučil o ich právach podľa ust. § 105 ods. 3 O.s.p.», čo podľa žalobcov napokon viedlo k tomu, že vo veci konal a rozhodoval «nezákonný súd - miestne nepríslušný Okresný súd Pezinok», dovolací súd len poznamenáva, že žalobcovia boli o postúpení veci riadne upovedomení. Právo strany sporu namietat' do 15 dní od doručenia upovedomenia správnosť postúpenia veci vyplýva priamo zo zákona. Ustanovenie § 5 O.s.p. bolo všeobecným základom pre poučovanie v občianskom súdnom konaní. Toto ustanovenie sa nepoužilo vtedy, ak zákon (Občiansky súdny poriadok, ale aj iné zákony upravujúce druhy civilného procesu) upravovali poučovaciu povinnosť buď výslovne, alebo aspoň v kontexte ustanovenia. Naostatok (čo je najvýznamnejšie z hľadiska, či nesplnením všeobecnej poučovacej povinnosti podľa § 5 O.s.p. reálne bolo zasiahnuté do práva strany na uskutočňovanie jej procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP) treba poukázať na to, že postúpenie veci bolo správne, v súlade s vtedy účinným ustanovením § 85 ods. 3 O.s.p., čo naostatok žalobcovia ani nenamietajú, a teda spor bol vedený a rozhodnutý na miestne, vecne, funkčne a kauzálne príslušnom súde.

15. Dovolací súd nepovažuje za dôvodnú ani námietku žalobcov, že «podmienky na verejné vyhlásenie rozsudku krajským súdom dňa 22.6.2017 neboli splnené», pretože ich neupovedomil elektronickými prostriedkami o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku, «hoci z obsahu spisu vedel a musel vedieť (v prípade riadneho a nie povrchného prieskumu), že medzi okresným súdom a dovolateľmi prebiehala elektronická korešpondencia».

16. Podľa § 210 ods. 3 CSP vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Ak o to strana požiada, súd jej oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami.

17. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že súd oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami na požiadavku strany sporu. Z obsahu spisu nevyplyva, že by žalobcovia výslovne požiadali odvolací súd o oznámenie miesta a času verejného vyhlásenia rozsudku elektronickými prostriedkami. Argumentácia žalobcov, že odvolací súd pri «riadnom a nie povrchnom prieskume» mal vedieť, že «medzi okresným súdom a dovolateľmi prebiehala elektronická korešpondencia» nespochybňuje vyššie uvedený záver dovolacieho súdu, naostatok súladný so závermi obsiahnutými medziiným v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/714/2015 (neskôr publikovanom ako judikát R 9/2016).

18. Dovolacia argumentácia žalobcov, ktorou zdôvodňujú vadu zmätočnosti konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP, smeruje aj k spochybneniu správnosti právneho posúdenia veci súdmi nižšej inštancie. V tejto súvislosti okrem iného namietajú aj nesprávne použitie ustanovení Civilného sporového poriadku súdmi. Žalobcami namietaná nesprávnosť právneho posúdenia veci nie je procesnou vadou zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP a nezakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia (viď R 24/2017).

19. Z vyššie uvedeného vyplýva, že dovolanie žalobcov 1/ a 2/ v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je prípustné, preto ho najvyšší súd podľa § 477 písm. c/ CSP odmietol.

20. V dovolacom konaní úspešnej žalovanej najvyšší súd náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo jej žiadne trovy nevznikli.

21. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.